

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla Powiatu Gdańskiego na lata 2004-2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008-2011

Październik 2008

Przygotowanie: Zespół Autorski Pomorskiego Centrum Badań i Technologii Środowiska, POMCERT

Spis Treści

1	PODSTAWY FORMALNO-MERYTORYCZNE OPRACOWANIA	3
2	RAPORT Z REALIZACJI CELÓW EKOLOGICZNYCH I ZADAŃ OKREŚLONYCH W POŚ 2007.....	3
2.1.	Poprawa jakości środowiska i ekologicznych warunków życia ludzi	4
2.1.1.	<i>Gospodarka wodno-ściekowa</i>	<i>4</i>
2.1.2.	<i>Ochrona przed hałasem</i>	<i>5</i>
2.2.	Zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego	6
2.3.	Efektywna ochrona przyrody i krajobrazu	6
2.4.	Rozwiązania o charakterze systemowym	7
2.5.	Pozostałe zadania	7
2.5.1.	<i>Ochrona przeciwpowodziowa</i>	<i>8</i>
2.5.2.	<i>Gospodarka odpadami</i>	<i>8</i>
2.5.3.	<i>Utrzymanie i urządzenie terenów zieleni urządzonej</i>	<i>8</i>
2.5.4.	<i>Modernizacja i rozwój systemów zaopatrzenia w wodę, odbioru i oczyszczania ścieków.....</i>	<i>9</i>
2.5.5.	<i>Przeciwdziałanie skutkom poważnych awarii i zdarzeń losowych</i>	<i>9</i>
2.5.6.	<i>Ochrona atmosfery</i>	<i>9</i>

1 Podstawy formalno-merytoryczne opracowania

Na podstawie art. 17 ust. 1 Ustawy Prawo ochrony środowiska (*tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 25 poz. 150 Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23 stycznia 2008r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy - Prawo ochrony środowiska*) organ wykonawczy powiatu w celu realizacji polityki ekologicznej państwa, sporządza powiatowy program ochrony środowiska. Na podstawie art. 18, ust. 1 Ustawy Prawo Ochrony środowiska program uchwała rada powiatu.

Uchwałą Rady Powiatu Gdańskiego w Pruszczu Gdańskim Nr XXI/105/04 z dnia 30 listopada 2004r.. przyjęty został „*Powiatowy program ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami*”, zwany dalej POŚ 2007.

Zgodnie z art. 18. ust. 2 Ustawy, organ wykonawczy Powiatu, co 2 lata przedstawia raport z realizacji programów ochrony środowiska, który przedstawia się Radzie Powiatu.

Ustawa Prawo ochrony środowiska nie określa wymagań dotyczących formy i struktury raportu z realizacji powiatowych programów ochrony środowiska. Dlatego też wykonanie Raportu z realizacji POŚ 2007 przedkłada się w formie opisowej.

2 Raport z realizacji celów ekologicznych i zadań określonych w POŚ 2007

Program zadaniowy dla Powiatu Gdańskiego na lata 2004 – 2007 i działania do 2011 roku, zawarte w POŚ 2007, służyły realizacji priorytetów i celów wynikających z uwarunkowań w dokumentach planistycznych i strategicznych w obszarze ochrony środowiska:

1. Polityka ekologiczna państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010 i programu wykonawczego do polityki;
2. Strategii rozwoju województwa pomorskiego uchwalonej przez Sejmik Województwa (uchwała nr 271/XXI/ 2000);
3. Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego uchwalonego przez Sejmik Województwa Pomorskiego 30 września 2002r. (uchwała nr 639/XLVI/02);
4. Programu ochrony środowiska województwa pomorskiego na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010;
5. Planu gospodarki odpadami dla województwa pomorskiego na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010.

W celu racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych oraz poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, w oparciu o przygotowany Raport nt. stanu środowiska w powiecie gdańskim i w gminach powiatu, zdefiniowane zostały priorytety, którym przypisano cele ekologiczne:

- Priorytet 1: Poprawa jakości środowiska i ekologicznych warunków życia ludzi;
- Priorytet 2: Zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego;
- Priorytet 3: Efektywna ochrona przyrody i krajobrazu;
- Priorytet 4: Rozwiązania o charakterze systemowym – edukacja ekologiczna, monitoring środowiska i zarządzanie środowiskowe, planowanie.

Trzy pierwsze priorytety mają charakter generalnych, bezpośrednich celów ochrony środowiska Czwarty zakres problemowy zawiera generalne cele pośrednie. Np. edukacja ekologiczna, jako generalny cel pośredni, jest niezbędna dla uzyskania aprobaty społecznej dla działań z zakresu ochrony środowiska i dla szerokiego w nich współuczestnictwa przez mieszkańców wsi i miast.

Z kolei tworzenie monitoringu środowiska jest generalnym celem pośrednim, którego funkcjonowanie jest podstawą zarządzania środowiskiem i efektywnego podejmowania wszelkich działań – od studialno - planistycznych po wdrożeniowe

Poszczególnym priorytetom ekologicznym przypisane zostały cele:

- krótkookresowe - planowane do osiągnięcia do 2007r.
- średniookresowe - planowane do osiągnięcia do 2011r.
- długookresowe - planowane do osiągnięcia po 2011r., formalnie poza horyzont czasowy POŚ 2007.

W każdym z czterech podstawowych zakresów problemowych, w jakich sformułowano cele polityki ekologicznej i kierunki działań w ochronie środowiska w Powiecie Gdańskim, zidentyfikowano priorytety ochrony środowiska, traktowane jako wspólne, najważniejsze zadania powiatu i gmin powiatu, niezbędne do zrealizowania w latach 2004-2011 przedstawione w Załącznikach nr 1, 2, 3 i 4.

Z uwagi na to, że Program ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami dla Powiatu Gdańskiego na lata 2004 – 2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008-2011, wykonany został równoległe z programami ochrony środowiska i planami gospodarki odpadami szczebla gminnego, w dokumencie szczebla powiatowego zapisane zostały projekty za realizację, których odpowiedzialne były urzędy gmin, i które były programem zadaniowym szczebla gminnego.

W związku z powyższym w przedstawionym Raporcie omówione zostały tylko te zadania za realizację, których odpowiedzialne było Starostwo Powiatowe w Pruszczu Gdańskim.

Stan realizacji zadań szczebla gminnego omówiony zostanie w raportach z realizacji programów gminnych, które to nie są przedmiotem niniejszego dokumentu.

2.1. Poprawa jakości środowiska i ekologicznych warunków życia ludzi

2.1.1. Gospodarka wodno-ściekowa

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej program zadaniowy obejmował:

1. W Domu Pomocy Społecznej w Zaskoczynie:
 - modernizację sieci kanalizacji sanitarnej;
 - modernizację stacji uzdatniania wody;
 - likwidację podczyszczalni ścieków;
 - modernizację sieci kanalizacji deszczowej.

Zadanie zrealizowane w ramach skorygowanego Programu naprawczego dla Domu Pomocy Społecznej w Zaskoczynie mającym na celu standaryzację DPS do wymogów zawartych w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej 19 października 2005r. (Dz. U. Nr 217, poz. 1837). Poniesione do końca 2007r. nakłady finansowe na realizację Programu 1 527 627 zł. Ponadto z PFOŚiGW przekazana została dotacja na modernizację kanalizacji sanitarnej dla DPS Leśny w Zaskoczynie i likwidację starej oczyszczalni ścieków: należącej do DPS Leśny w Zaskoczynie:

- w 2005r. w wysokości 35 000 zł;
- w 2007r. w wysokości 43 700,05 zł.

W Zespole Szkół Rolniczych w Rusocinie:

- budowę lub rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej;
- modernizację sieci kanalizacji deszczowej.

W 2005r. z PFOŚiGW przekazano dotację dla Gminy Pruszcz Gdański na budowę kanalizacji sanitarnej w Rusocinie w wysokości 100 000 zł, obejmującej również swoim zakresem wymienione zadania.

2.1.2. Ochrona przed hałasem

W zakresie ochrony przed hałasem program zadaniowy dotyczył wykonania opracowania oceny stanu akustycznego, w tym map akustycznych.

Obowiązek wykonania oceny stanu akustycznego środowiska, a co za tym idzie obowiązek wykonania mapy akustycznej wynika z:

- art. 7 ust. 1 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/49/WE z dnia 25 czerwca 2002r. odnoszącej się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku (Dz. Urz. WE L 189 z 18.07.2002, str. 12);
- art. 117 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska z późn. zm.;
- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 października 2007r. w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na mapach akustycznych oraz ich układu i sposobu prezentacji (Dz. U. Nr 187, poz. 1340)

Zgodnie z w/w aktami prawnymi oceny stanu akustycznego dokonuje się obowiązkowo dla:

- a) aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 100 tys.;
- b) terenów poza aglomeracjami, o których mowa w art. 179 ust. 1, tj.:
 - a. dróg;
 - b. linii kolejowych;
 - c. lotnisk,

których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach.

Przez teren Powiatu przebiega odcinek linii kolejowej wchodzącej w skład linii E65 (relacji Gdynia - Gdańsk – Działdowo – Warszawa – Katowice – Zebrzydowice – Zwadron), będącej elementem sieci głównych linii kolejowych AGC (Umowa Europejska o głównych międzynarodowych liniach kolejowych z 31 maja 1985r.) oraz linii C-E 65 (relacji Gdynia – Tczew – Inowrocław – Zduńska Wola – Karsznice – Tarnowskiego Góry – Rybnik – Pszczyna), będącej elementem sieci ważnych międzynarodowych linii transportu kombinowanego AGTC (Umowa Europejska o ważnych międzynarodowych liniach transportu kombinowanego i obiektach towarzyszących z 1 lutego 1991 r.)

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2006r. w sprawie dróg, linii kolejowych i lotnisk, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach, dla których jest wymagane sporządzanie map akustycznych, oraz sposobów określania granic terenów objętych tymi mapami (Dz. U. Nr 1, poz. 8 z 2007r.) linia ta zaliczana jest do obiektów, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach, dla których jest wymagane sporządzanie map akustycznych.

Na zlecenie PKP Polskich Linii Kolejowych S.A. z dnia 23 października 2007r. Biuro Ekspertyz Komunikacyjnego Projektów Budownictwa Komunikacyjnego „EKKOM” Sp. z o.o. w Krakowie wykonało „Mapy akustyczne dla linii kolejowych o natężeniu ruchu powyżej 60 000 pociągów rocznie” – raport tekstowy i część graficzną dla potrzeb państwowego monitoringu środowiska. Ekspertyza obejmująca odcinek linii kolejowej Nr 009 od km. 306,646 do km. 317,123 oraz odcinek linii kolejowej Nr 260 od km. 4,126 do km. 13,614 (Pszczółki-Pruszcz Gdański) przekazana została do Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowemu w Pruszczu Gdańskim.

Zgodnie z Art. 177 ust. 5 Ustawy Prawo ochrony środowiska ocenę stanu akustycznego środowiska dokonuje wojewódzki inspektor ochrony środowiska.

2.2. Zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego

W zakresie zrównoważonego wykorzystania zasobów środowiska przyrodniczego program zadaniowy obejmował swoim zakresem:

1. opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasów;
2. zalesienia gruntów porolnych;
3. przekwalifikowanie zalesionych gruntów rolnych na leśne;
4. przygotowanie materiałów do wyznaczania na terenie gminy gruntów predysponowanych do zalesienia ze względów przyrodniczych, krajobrazowych, społecznych i gospodarczych.

Uproszczone Plany Urządzenia Lasów i Inwentaryzacje Stanu Lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa zostały wykonane w założonym terminie 2005-2006r. i aktualizowane są na bieżąco, Założenia Planów są uwzględniane w aktualizacji planów zagospodarowania przestrzennego.

Do 2006r. przekwalifikowano wszystkie zgłoszone, zalesione grunty rolne, na grunty leśne i zgodnie z ustawą z dnia 8 czerwca 2001r. o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia w związku z art.14 ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej wypłacany jest ekwiwalent pieniężny.

Zadania powyższe sfinansowane zostały ze środków PFOŚiGW, w tym:

- wykonanie uproszczonych planów urządzenia lasów i inwentaryzacji stanu lasów:
 - w 2005r. w wysokości 35 844 zł;
 - w 2006r. w wysokości 4 000 zł;
 - w 2007r. w wysokości 4 000 zł;
- sporządzenie dokumentacji niezbędnej do przekwalifikowania gruntu rolnego na grunt leśny:
 - w 2005r. w wysokości 29 280 zł;
 - w 2006r. w wysokości 29 280 zł;
- sporządzenie materiałów do wyznaczania na terenie powiatu gruntów predysponowanych do zalesienia ze względów przyrodniczych, krajobrazowych, społecznych i gospodarczych:
 - w 2005r. w wysokości 21 000 zł.

W PFOŚiGW corocznie dla Nadleśnictwa Kolbudy na realizację zadań związanych z prowadzeniem trwale zrównoważonej gospodarki leśnej przekazywana była dotacja w wysokości 15 000 zł.

2.3. Efektywna ochrona przyrody i krajobrazu

W zakresie efektywnej ochrony przyrody i krajobrazu program zadaniowy obejmował swoim zakresem:

1. opracowanie programu pomiarowego jakości gleby i ziemi;
2. sprawozdanie z okresowych badań jakości gleby i ziemi.

Zadania wykonywane są przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą Oddział Gdańsk w ramach obowiązków agrochemicznej obsługi rolnictwa wynikających z Art. 28 Ustawy z dnia 10 lipca 2007r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. Nr 147, poz. 1033).

1. rekultywacja powierzchni ziemi;
2. prowadzenie obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy.

W latach 2003-2007 nie było potrzeby prowadzenia obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy.

Ze środków PFOŚiGW przekazano dotacje finansowe dla na realizację następujących zadań:

- dla Miasta Pruszcz Gdański dotację na rekultywację nielegalnych wysypisk w Pruszczu Gdańskim:
 - w 2005r. w wysokości 10 000 zł;
 - w 2006r. w wysokości 6 000 zł;
- zabezpieczono środki finansowe na wykonanie badań stanu środowiska, rekultywacji gleby lub powierzchni ziemi, opracowanie niezbędnych projektów, dokumentacji i ekspertyz, gospodarowanie odpadami z wypadków oraz porzuconymi na terenie Powiatu Gdańskiego:
 - w 2005r. w wysokości 36 600 zł;
 - w 2006r. w wysokości 20 000 zł;
 - w 2007r. w wysokości 29 000 zł.

2.4. Rozwiązania o charakterze systemowym

- Opracowanie sprawozdania z wykonania „Programu ochrony środowiska dla powiatu...”
- Aktualizacja „Programu ochrony środowiska dla powiatu”

Zadanie w trakcie realizacji w 2008r. Opracowanie sprawozdania z wykonania Programu oraz jego aktualizację zlecono Pomorskiemu Centrum Badań i Technologii Środowiska.

2.5. Pozostałe zadania

Program zadaniowy szczebla gminnego, ujęty w Programie ochrony środowiska dla Powiatu Gdańskiego na lata 2004 – 2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008-2011, obejmował przedsięwzięcia z zakresu:

1. gospodarki wodnej i wodno-ściekowej;
2. ochrony atmosfery;
3. ochrony przed hałasem;
4. ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym;
5. gospodarki odpadami;
6. ochrony przyrody i krajobrazu, kształtowania terenów zielonych;
7. zrównoważonego wykorzystania lasów;
8. ochrony gleb użytkowanych rolniczo i powierzchni ziemi;
9. ochrony zasobów kopalin;
10. edukacji ekologicznej;
11. przeciwdziałania skutkom poważnych awarii;
12. programów i planów ochrony środowiska.

Poszczególnym przedsięwzięciom przypisane zostały zadania realizowane przez Gminy, będące przedmiotem raportowania na szczeblu gminnym.

W niniejszym Raporcie przedstawiono te zadania gminne, które finansowane lub współfinansowane były przez Starostwo Powiatowe w Pruszczu Gdańskim ze środków PFOŚiGW w ramach dotacji na realizację zadań bieżących dla jednostek sektora finansów publicznych.

2.5.1. Ochrona przeciwpowodziowa

- dotacja dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na zadania z zakresu gospodarki wodnej polegające na wykoszeniu roślinności z dna i na skarpach kanału Raduni w celu zapewnienia ochrony przeciwpowodziowej:
 - w 2005r. w wysokości 7 617,47 zł;
 - w 2006r. w wysokości 7 999,85 zł;
 - w 2007r. w wysokości 20 000 zł.

2.5.2. Gospodarka odpadami

- dotacja dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na realizację zadań bieżących związanych z gospodarką odpadami:
 - w 2006r. w wysokości 6 000 zł;
 - w 2007r. w wysokości 10 000 zł;
- dotacja na wykonanie piezometrów do monitoringu wód na składowisku odpadów w Miłocinie:
 - w 2007r. w wysokości 15 000 zł;

2.5.3. Utrzymanie i urządzenie terenów zieleni urządzonej

- przeprowadzenie zabiegów zabezpieczenia kasztanowców zaatakowanych przez szrotówka kasztanowcowiaczka:
 - w 2006r. w wysokości 15 000 zł;
 - w 2007r. w wysokości 25 000 zł;
- dotacja na urządzenie utrzymanie terenów zieleni:
 - dla Gminy Przywidz na urządzenie terenów zieleni – „Bulwar nadziejorny w Przywidzu:
 - w 2005r. w wysokości 75 000 zł;
 - w 2006r. w wysokości 6 000 zł;
 - w 2007r. w wysokości 65 000 zł;
 - dla Gminy Kolbudy na urządzenie i utrzymywanie parku w Lisewcu:
 - w 2006r. w wysokości 6 000 zł;
 - w 2007r. w wysokości 10 000 zł;
 - dla Gminy Kolbudy na urządzenie i utrzymywanie terenów zieleni w miejscowościach Kolbudy, Jankowo i Lisewiec:
 - w 2005r. w wysokości 25 000 zł;
 - dla Miasta Pruszcz Gdański na zakładanie i rewitalizację terenów zieleni przy ul. Wojska Polskiego 16 w Pruszczu Gdańskim – kontynuacja zadania z 2004r.:
 - w 2005r. w wysokości 210 000 zł;
- zakup krzewów na urządzenie terenów zieleni przy budynku starostwa – 4 000 zł;

2.5.4. Modernizacja i rozwój systemów zaopatrzenia w wodę, odbioru i oczyszczania ścieków

- dotacja dla Gminy Trąbki Wielkie:
 - w 2007r. w wysokości 35 000 zł na realizację zadań inwestycyjnych z zakresu gospodarki wodno-ściekowej służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej;
- dotacja dla gminy Suchy Dąb:
 - w 2005r. w wysokości 25 000 zł na modernizację stacji uzdatniania wody pitnej na ujęciu gminnym w Krzywym Kole;
 - w 2007r. w wysokości 10 000 zł na realizację zadań inwestycyjnych z zakresu gospodarki wodno-ściekowej służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej;
- dotacja dla Gminy Pszczółki na realizację zadań inwestycyjnych z zakresu gospodarki wodno-ściekowej służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej:
 - w 2005r. w wysokości 25 000 zł na modernizację oczyszczalni ścieków w Pszczółkach;
 - w 2006r. w wysokości 6 000 zł w na modernizację stacji uzdatniania wody w Różanych.

2.5.5. Przeciwdziałanie skutkom poważnych awarii i zdarzeń losowych

- Zakupy na potrzeby Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Pruszczu Gdańskim środków neutralizujących i dyspergujących:
 - w 2006r. na kwotę 10 000 zł;
 - w 2007r. na kwotę 10 000 zł.

2.5.6. Ochrona atmosfery

- Docieplenie i poprawa elewacji budynku Zespołu Szkół Ogrodniczych i Ogólnokształcących w Pruszczu Gdańskim:
 - w latach 2004-2005 na kwotę 166 000 zł.

Załącznik 1. Cele i kierunki działań w zakresie poprawy jakości środowiska i ekologicznych warunków życia

Priorytet 1: Poprawa jakości środowiska i ekologicznych warunków życia ludzi			
Cele		Kierunki działań	
1	Długookresowy	Doprowadzenie wód powierzchniowych do trwałego stanu czystości, umożliwiającego ich pełne wykorzystywanie dla potrzeb społeczno-gospodarczych i prawidłowe funkcjonowanie ekosystemów wodnych	1 Rozwój systemów komunalnej kanalizacji sanitarnej w tym: - rozbudowa sieci kolektorów kanalizacyjnych i dociążenie istniejących oczyszczalni - modernizacja, rozbudowa i budowa oczyszczalni z równoległą budową sieci kanalizacyjnych obejmujących tereny zwartej zabudowy - wdrożenie indywidualnych systemów oczyszczania ścieków na terenach zabudowy rozproszonej - zagospodarowanie osadów z oczyszczalni ścieków
			2 Ograniczenie oddziaływania na jakość wód obiektów produkcyjnych – przemysłowych i skoncentrowanej produkcji rolnej w zakresie neutralizacji ścieków technologicznych i podczyszczania wód opadowych
			3 Rozbudowa i budowa kanalizacji deszczowej z urządzeniami podczyszczającymi na terenach intensywnego zainwestowania osadniczego
			4 Ograniczenie splywu i nawiewu zanieczyszczeń obszarowych, zwłaszcza rolniczych, w tym: - racjonalizacja zużycia nawozów sztucznych i środków chemicznej ochrony roślin - zmiany struktury użytkowania ziemi - tworzenie roślinnych stref ochronnych (kompleksów sorpcyjnych - filtrów biologicznych), zwłaszcza wzdłuż cieków i jezior oraz na zboczach dolin i rynien
2	Średniookresowy i długookresowy	Poprawa stanu aerosanitarnego atmosfery, zwłaszcza na terenach miejskich i intensywnego zainwestowania wiejskiego	1 Zwiększenie efektywności wykorzystania energii, w tym - opracowanie i wdrażanie programów energetycznych z uwzględnieniem możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów energii - termoizolacja budynków mieszkalnych, wprowadzenie automatyki regulacji systemów grzewczych, modernizacja domowych systemów grzewczych - optymalizacja struktury sieci energetycznej i dostosowanie jej funkcjonowania do przebiegów dobowych obciążeń poboru energii - promocja wysokosprawnych energetycznie urządzeń domowych
			2 Ograniczenie emisji zanieczyszczeń z obiektów komunalnych, przemysłowych i produkcji rolniczej, w tym: - ograniczenie (eliminacja) węgla jako źródła ciepła - rozbudowa i budowa sieci zaopatrzenia w gaz ziemny - zastosowanie urządzeń redukujących emisję zanieczyszczeń (np. elektrofiltry i odpylacze o wysokiej efektywności redukcji zanieczyszczeń) - promocja proekologicznych, niskoemisyjnych (m.in. gaz ziemny i olej opałowy) i nie emisyjnych źródeł ciepła, w tym odnawialnych źródeł energii (energii słonecznej, geotermicznej, wody i biomasy) - zmniejszenie liczby emitorów, w tym źródeł tzw. „emisji niskiej” - tworzenie pasów zieleni izolacyjnej wokół obiektów produkcji rolniczej – źródeł uciążliwych odorów.

Priorytet 1: Poprawa jakości środowiska i ekologicznych warunków życia ludzi			
Cele		Kierunki działań	
			3 Ograniczenie oddziaływania tras komunikacyjnych na tereny zabudowy mieszkaniowej, w tym: - tworzenie pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż dróg o dużym natężeniu ruchu; - usprawnienie transportu poprzez poprawę układu komunikacyjnego, budowę ciągów pieszych i rowerowych, zmiany organizacji ruchu, wykorzystanie sieci kolejowej
			4 Eliminacja źródeł emisji niezorganizowanej, w tym: - rekultywacja terenów zdewastowanych będących źródłem zanieczyszczeń atmosfery (wzrostki kopalni, składowiska odpadów itp.)
3	Krótkookresowy	Eliminacja uciążliwego oddziaływania odpadów na środowisko	1 Organizacja efektywnego ekologicznie i ekonomicznie systemu gospodarki odpadami stałymi w tym: - wprowadzenie na terenie całego powiatu zorganizowanego wywozu odpadów, w tym zapewnienie odbioru odpadów selekcyjnych w miejscach ich powstawania; - wywóz odpadów na składowiska w Rokittkach (gm. Tczew) i w Gdańsku Szadółkach
			2 Ograniczenie ilości odpadów stałych, w tym: - segregacja odpadów u źródła i wykorzystanie surowców wtórnych - rozwój lokalnych kompostowni w tym przydomowych - w zakładach wytwarzających odpady – propagowanie wprowadzania normy ISO – 14001 pozwalającej na ograniczanie ilości powstających odpadów i odpowiednich metod postępowania z nimi - promowanie opakowań biodegradowalnych, przydatnych do kompostowania - wdrożenie systemu zbiórki odpadów niebezpiecznych i wielkogabarytowych
			3 Eliminacja negatywnego oddziaływania na środowisko nieczynnych i niespełniających wymogów ochrony środowiska składowisk odpadów, w tym: - rekultywacja składowisk nieczynnych - eliminacja przenikania do środowiska szkodliwych substancji i neutralizacja krajobrazowa (przede wszystkim koło Przywidza) - zamknięcie i rekultywacja funkcjonującego składowiska w Miłocinie (gm. Cedry Wielkie) - modernizacja i częściowo rekultywacja składowiska w Gołębiewie Wielkim (gm. Trąbki Wielkie)
4	Średniookresowy i długookresowy	Poprawa klimatu akustycznego (w zakresie spełnienia dopuszczalnych norm dla terenów zainwestowania mieszkaniowego i rekreacyjnego)	1 Ograniczenie oddziaływania akustycznego głównych ciągów komunikacyjnych, w tym: - wprowadzanie pasów zieleni wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych na terenach zainwestowania mieszkaniowego, a w miejscach gdzie istniejąca zabudowa zlokalizowana jest w bezpośrednim sąsiedztwie dróg zastosowanie ekranów akustycznych - zmiany organizacji ruchu, zwłaszcza w Pruszczu Gdańskim; - preferowanie transportu zbiorowego i modernizacja taboru; - promowanie alternatywnych środków transportu – budowa tras rowerowych
			2 Ograniczenie oddziaływania akustycznego obiektów produkcyjnych, w tym: - zmiany technologii produkcji - przeniesienie prac związanych z emisją hałasu z terenów otwartych do zamkniętych, izolowanych pomieszczeń - kształtowanie stref zieleni izolacyjnej wokół obiektów uciążliwych
			3 Eliminacja uciążliwości akustycznych w obiektach mieszkalnych i usług chronionych, w tym: - wymiana stolarki okiennej - projektowanie budynków z zastosowaniem materiałów izolacyjnych i rozwiązań konstrukcyjnych eliminujących hałas

Priorytet 1: Poprawa jakości środowiska i ekologicznych warunków życia ludzi				
Cele			Kierunki działań	
5	Krótkookresowy	Eliminacja zagrożenia promieniowaniem elektromagnetycznym	1	Rozpoznanie pomiarowe stref ponadnormatywnego natężenia promieniowania elektromagnetycznego wokół obiektów emitujących, w pierwszej kolejności wzdłuż linii wysokiego napięcia, urządzeń telekomunikacyjnych i radarów wojskowych
			2	Wprowadzenie poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego ograniczeń w użytkowaniu terenów położonych w zasięgu ponadnormatywnego promieniowania elektromagnetycznego
6	Średniookresowy	Ochrona powierzchni ziemi i jakości gleb	1	Rekultywacja terenów zdewastowanych, w tym: - rekultywacja terenów poeksploatacyjnych - rekultywacja terenów przemysłowych i skoncentrowanej produkcji rolnej
			2	Przeciwdziałanie erozji gleb, w tym: - zmiana użytkowania gruntów ornych zagrożonych erozją wodną na pastwiskowe lub leśne
			3	Ograniczenie przekształceń powierzchni ziemi i gleb związanych z rolnictwem i leśnictwem, w tym: - propagowanie rolnictwa ekologicznego - ekologizacja gospodarki leśnej
7	Krótkookresowy	Zmniejszenie zagrożenia dla ludzi i środowiska ze strony awarii przemysłowych	1	Sporządzenie zewnętrznych planów operacyjno-ratowniczych dla terenów zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii
			2	Rozpoznanie zagrożeń wynikających z przewozu ładunków niebezpiecznych transportem samochodowym i kolejowym oraz stworzenie systemu przeciwdziałania nim
8	Krótkookresowy	Ograniczenie zagrożeń przyrodniczych	1	Zabezpieczenie przed powodzią, w tym: - regulacja odpływu ze zlewni przez działania hydrotechniczne oraz zmianę struktury użytkowania ziemi - budowa i modernizacja wałów przeciwpowodziowych - modernizacja polderów - odtworzenie i konserwacja melioracji szczegółowych i podstawowych
			2	Przygotowanie do przeciwdziałania skutkom ekstremalnych stanów pogodowych, jak huraganowe wiatry, nawalne opady deszczy, katastrofalne opady śniegu

Załącznik 2. Cele i kierunki działań w zakresie zrównoważonego wykorzystania zasobów środowiska przyrodniczego

Priorytet 2. Zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego			
Cele		Kierunki działań	
1	Średniookresowy	Oszczędne gospodarowanie zasobami wód podziemnych i powierzchniowych	<p>Zapewnienie odpowiedniej ilości i jakości wody ujmowanej na cele komunalne i gospodarcze, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - utrzymanie równowagi bilansu wodnego w zlewniach elementarnych przez dostosowanie wielkości poboru wody z istniejących ujęć do przyrodniczo określonych zasobów dyspozycyjnych - ograniczenie zakresu eksploatacji wód podziemnych wyłącznie do poziomu lokalnych potrzeb gospodarki komunalnej <p>1</p> <ul style="list-style-type: none"> - eliminacja poboru wód podziemnych przez przemysł (poza spożywczym) - lokalizowanie nowych ujęć wody przede wszystkim na obszarach stabilnych hydrologicznie, czyli w dnach dolin rzecznych i rynien jeziornych - wyznaczenie i zagospodarowanie stref ochronnych ujęcia wody „Straszyn” (ochrona czynna) - efektywna ochrona zasobów wód podziemnych, zwłaszcza głównych zbiorników wód podziemnych
			<p>Zmniejszenie zużycia wody, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pełne objęcie obszaru powiatu (poza izolowanymi wybudowaniami) systemami wodociagowymi - podniesienie sprawności systemów wodociagowych – zmniejszenie strat na sieciach <p>2</p> <ul style="list-style-type: none"> - wdrażanie oszczędnych rozwiązań w gospodarowaniu wodą w jednostkach prowadzących działalność gospodarczą, tzn. wodooszczędnych technologii, obiegów zamkniętych itp. - weryfikacja pozwoleń wodno-prawnych na pobór wody - likwidacja nieczynnych, nie użytkowanych studni
			<p>Zwiększenie retencyjności zlewni, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowa obiektów małej retencji, modernizacja i konserwacja istniejących budowli hydrotechnicznych - uporządkowanie systemów melioracyjnych w kierunku powstrzymania nadmiernego odwadniania <p>3</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeciwdziałanie tendencji do likwidacji obszarów bezodpływowych i osuszania mokradeł (pełniących pozytywną rolę w zakresie retencji wody jak i absorpcji części migrujących zanieczyszczeń) - wzrost lesistości zlewni
2	Średniookresowy	Racjonalne wykorzystanie kopalin i ochrona dostępności ich złóż	1 Dokumentowanie złóż kopalin i bilansowanie ich zasobów
			2 Wzrost efektywności wykorzystania złóż eksploatowanych
			3 Ograniczenie zakresu jakościowego i przestrzennego przekształceń środowiska powodowanych przez eksploatację
			4 Ochrona poprzez zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dostępności do udokumentowanych i perspektywicznych złóż kopalin

Priorytet 2. Zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego		
Cele		Kierunki działań
3	Długookresowy	Proekologiczne wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej
		1
		2
3	3	Wdrożenie na wyznaczonych obszarach programów rolno-środowiskowych (dotyczy potencjalnie tylko gm. Kolbudy)
4	Długookresowy	Racjonalna eksploatacja ekosystemów leśnych
		1

Priorytet 2. Zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego		
Cele		Kierunki działań
		<p>2</p> <p>Ograniczenie rekreacyjnego obciążenia ekosystemów leśnych, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udostępnienie rekreacyjne ekosystemów leśnych w stopniu zabezpieczającym ich dalszą egzystencję - obejmowanie okresowo zakazem wstępu obszarów leśnych zniszczonych w wyniku nadmiernej penetracji rekreacyjnej w celu stworzenia warunków do regeneracji runa i podszytu - tworzenie obiektów rekreacyjnych na terenach przyleśnych w sposób zabezpieczający ekosystemy leśne przed dewastacją - ograniczenie penetracji pojazdami mechanicznymi kompleksów leśnych i kontrola respektowania tych zakazów
5	Średniokresowy	<p>Zabezpieczenie trwałego użytkowania przyrodniczo-krajobrazowych walorów turystycznych</p> <p>Przekształcenia strukturalne zainwestowania turystycznego w kierunku trwałego wykorzystania walorów przyrodniczo-krajobrazowych, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa ładu przestrzennego w zagospodarowaniu turystycznym oraz podniesienie atrakcyjności tego zagospodarowania przez modernizację i przebudowę obiektów, wzbogacenie terenów w zieleń itp. - poprawa stanu istniejących oraz budowa nowych obiektów i urządzeń ochrony środowiska, w szczególności ochrony wód, związanych z obiektami turystycznymi, w tym w powiązaniu z realizacją tych urządzeń dla zainwestowania wiejskiego
		<p>Rozwój inwestycji turystycznych, z preferencjami dla ogólnodostępnych, pod warunkiem jednoczesnego wyposażenia w infrastrukturę ochrony środowiska i dostosowania wielkości bazy turystycznej do naturalnej odporności środowiska przyrodniczego, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lokalizacja i budowa nowych, ogólnodostępnych obiektów turystycznych, jak: schroniska, motele i zajazdy, bez pomniejszania walorów rekreacyjnych obszaru - większe wykorzystanie potencjału istniejącej sieci osadniczej, szczególnie wsi, dla realizacji bazy noclegowej, w tym w ramach agroturystyki - preferowanie turystyki krajoznawczej i specjalistycznej (tzw. zielona turystyka), jak wędrówki piesze sporty wodne, wędkowanie, jazda konna, turystyka rowerowa itp

Załącznik 3. Cele i kierunki działań w zakresie efektywnej ochrony przyrody i krajobrazu

Priorytet 3: Efektywna ochrona przyrody i krajobrazu			
Cele		Kierunki działań	
1	Średniookresowy	Ochrona i rewitalizacja obszarów cennych przyrodniczo i krajobrazowo	1 Przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej gmin
			2 Czynna ochrona ustanowionych form ochrony przyrody i krajobrazu: - rezerваты przyrody: „Jar Reknicy”, „Bursztynowa Góra”, „Wyspa na jez. Przywidz” i „Dolina Kłodawy” - obszary chronionego krajobrazu: Otomiński, Przywidzki, Dolina Raduni i Żuławy Gdańskie użytki ekologiczne „Park wiejski w Jankowie” i „Sarnia Góra”; - 75 pomników przyrody
			3 Ustanowienie na szczeblu gminnym nowych form ochrony przyrody i krajobrazu w nawiązaniu do wojewódzkiego systemu obszarów chronionych, i czynna ich ochrona, w tym: - objęcie ochroną cennych obiektów i obszarów przyrodniczych przez ustanowienie nowych, indywidualnych form ochrony przyrody (pomniki przyrody, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo krajobrazowe) - modyfikacja systemu obszarów chronionego krajobrazu – powiększenie Przywidzkiego OCHK oraz utworzenie Skarszewskiego i Kocińskiego OCHK (o ile nie uczyni tego wojewoda)
			4 Współdziałanie we wdrażaniu sieci ekologicznej Unii Europejskiej „Natura 2000”, w tym: - obszar specjalnej ochrony (OSO) „Dolina Dolnej Wisły”; - specjalne obszary ochrony (SOO) „Dolina Kłodawy” i „Dolina Reknicy”
2	Długookresowy	Kształtowanie osnowy ekologicznej	1 Wzmocnienie ciągłości przestrzennej i wzbogacenie różnorodności osnowy ekologicznej na terenach wiejskich, w tym: - nowe zalesienia, zadrzewienia i zakrzaczenia - wprowadzenie obudowy biologicznej cieków - „udroźnienie” cieków dla migracji organizmów wodnych, w tym budowa przepławki przy obiektach hodowli ryb łososiowatych - czynna ochrona torfowisk i innych terenów hydrogenicznych - rekultywacja terenów zdewastowanych w kierunkach leśnym lub krajobrazowym - rewitalizacja i pielęgnacja parków wiejskich - pielęgnacja i tworzenie nowych ogólnodostępnych terenów zieleni wiejskiej
			2 Rewitalizacja osnowy ekologicznej miasta, w tym: - inwentaryzacja zieleni z oceną jej stanu zdrowotnego; - rewitalizacja i pielęgnacja zieleni miejskiej; - tworzenie nowych, ogólnodostępnych terenów zieleni miejskiej; - wprowadzenie obudowy biologicznej cieków; - rekultywacja terenów zdewastowanych w kierunkach rekreacyjnym lub krajobrazowym

Załącznik 4. Cele i kierunki działań w zakresie efektywnej ochrony przyrody i krajobrazu

Priorytet 4: Rozwiązania o charakterze systemowym			
Cele		Kierunki działań	
1	Krótkookresowy i średniokresowy	Wzrost poziomu edukacji ekologicznej	1 Intensyfikacja edukacji ekologicznej w szkołach wszystkich szczebli, w tym doksztalcenie podyplomowe nauczycieli dla potrzeb edukacji ekologicznej oraz rozwój szkolnej bazy komputerowej (dostęp do internetu) dla potrzeb tej edukacji
			2 Przeszkolenie pracowników samorządowych Starostwa Powiatowego oraz Urzędów Miasta i Gmin, a także radnych kadencji 2002-2006 i kolejnych kadencji w zakresie zagadnień ochrony środowiska i rozwoju zrównoważonego, w tym zagadnień prawnych, w kontekście integracji z UE
			3 Podniesienie stopnia organizacji społeczności lokalnych w powiecie przez stymulowanie rozwoju organizacji pozarządowych działających na rzecz ochrony środowiska
			4 Promowanie wśród mieszkańców powiatu projektów oszczędzania wody i energii oraz segregacji odpadów
			5 Podejmowanie i wdrażanie siłami społecznymi innych projektów proekologicznych, kształtujących wrażliwość mieszkańców na problemy ochrony środowiska (np. nt. istoty ochrony przyrody i krajobrazu)
			6 Proekologiczne szkolenia branżowe dla rolników, personelu usług turystycznych, hodowców ryb itp.
			Inicjowanie projektów badań poszerzających bazę informacyjną o środowisku i jego ochronie na terenie powiatu
2	Długookresowy	Stworzenie kompleksowego monitoringu środowiska i systemu jego ochrony jako podstawy zarządzania środowiskiem	1 Stworzenie monitoringu środowiska powiatu gdańskiego, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - monitoring zanieczyszczenia wód obejmujący coroczne badania cieków i jezior o powierzchni powyżej 10 ha - stały system monitoringu zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego w Pruszczu Gdańskim - monitoring natężeń pola elektromagnetycznego - monitoring natężenia hałasu wokół obiektów produkcyjnych uciążliwych akustycznie i przy głównych trasach komunikacyjnych - monitoring jakości gleb i powierzchni ziemi - monitoring stanu przyrody ożywionej - monitoring przestrzegania zasad ochrony obowiązujących na terenach istniejących form ochrony przyrody i krajobrazu - monitoring terenów występowania i zagrożonych występowaniem ruchów masowych
			2 Monitorowanie nakładów ekonomicznych na ochronę środowiska wg struktury przychodów i rozchodów
			3 Monitorowanie planowania i programowania w zakresie ochrony środowiska, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - powiatowy i gminne programy ochrony środowiska i plany gospodarki odpadami - programy zintegrowanego zarządzania środowiskiem - programy branżowe (powiatowe, międzygminne i gminne programy gospodarki wodno-ściekowej, plany ochrony przyrody itp.).
			4 Monitorowanie branżowych programów rozwoju gospodarczego w aspekcie ich zgodności z polityką ochrony środowiska

Priorytet 4: Rozwiązania o charakterze systemowym			
Cele		Kierunki działań	
			5 Monitorowanie działań organizacyjno-inwestycyjnych w układzie branżowym: - gospodarka wodno-ściekowa - gospodarka odpadami stałymi - ochrona atmosfery - hałas - rekultywacja terenów zdewastowanych - ochrona przyrody i krajobrazu
			6 Monitorowanie efektywności edukacji ekologicznej
			7 Rozwój systemu monitoringu środowiska i jego ochrony i na tej podstawie: - organizacja centrum zarządzania środowiskiem na terenie powiatu gdańskiego - stworzenie banku informacji o środowisku i jego ochronie na terenie powiatu gdańskiego
3	Krótkookresowy i średniokresowy	Upowszechnienie proekologicznego planowania przestrzennego	1 Wykonanie opracowań ekofizjograficznych dla miast i gmin wiejskich
			2 Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ustaleń wynikających z „Programu ochrony środowiska...” i z „Planu gospodarki odpadami...”
			3 Opiniowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w kontekście zgodności z ustaleniami wynikającymi z „Programu ochrony środowiska...” i z „Planu gospodarki odpadami...” oraz wdrażania przez nie zasad rozwoju zrównoważonego
			4 Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ustaleń zgodnych z planami ochrony rezerwatów przyrody i docelowo obszarów Natura 2000 (po ich ustanowieniu i opracowaniu planów ochrony)
			5 Uwzględnianie w prognozach oddziaływania na środowisko miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ustaleń wynikających z „Programu ochrony środowiska...” i z „Planu gospodarki odpadami...”